

TÌNH HÌNH MẮC MỘT SỐ BỆNH THƯỜNG GẶP Ở CHÓ ĐẾN KHÁM TẠI BỆNH XÁ THÚ Y CỘNG ĐỒNG – TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM THÁI NGUYÊN

Trần Nhật Thăng*, Phạm Diệu Thùy, Đỗ Thị Lan Phương
 Trường Đại học Nông Lâm – ĐH Thái Nguyên

TÓM TẮT

Kết quả nghiên cứu các bệnh phổ biến trên chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng, Trường Đại học Nông Lâm, ĐH Thái Nguyên cho thấy: Tỷ lệ chó nuôi mắc các bệnh nội khoa nhiều nhất chiếm 33,85% tiếp đến là bệnh truyền nhiễm chiếm 22,57%; bệnh ngoại khoa chiếm 20,62%, bệnh ký sinh trùng chiếm 14,79%, bệnh Sản khoa chiếm tỷ lệ ít nhất 8,17%; Tỷ lệ các giống chó nội mắc bệnh ít hơn so với các giống chó ngoại (40,86% so với 59,14%); chó dưới 2 năm tuổi mắc bệnh cao nhất chiếm tỷ lệ là 55,64%, chó mắc bệnh cao nhất vào mùa Đông chiếm tỷ lệ 33,85%, tính biệt không ảnh hưởng đến khả năng mắc bệnh ở chó. Hầu hết chó đều khỏi bệnh khi áp dụng các phác đồ điều trị tại bệnh xá Thú y cộng đồng, Trường Đại học Nông Lâm, ĐH Thái Nguyên.

Từ khóa: Chó, bệnh nội khoa, tính biệt, tuổi, phác đồ

ĐẶT VẤN ĐỀ

Chó là loài ăn thịt, đặc biệt là các giống ngoại nhập đòi hỏi một chế độ nuôi dưỡng, chăm sóc và phòng bệnh đặc biệt nhằm thích nghi với điều kiện ở Việt Nam, nhưng trong thực tế với điều kiện nuôi dưỡng, chăm sóc còn nhiều hạn chế làm phát sinh nhiều dịch bệnh, gây nhiều thiệt hại, tổn thất lớn cho người nuôi và cả người yêu thích chúng. (Nguyễn Văn Biện, 2001) [1].

Hiện nay trên thế giới hệ thống bệnh viện chó rất phát triển. Ở nước ta, tại một số thành phố lớn là Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh, các bệnh viện, phòng khám chữa bệnh cho chó được thành lập ngày càng nhiều. Song hoạt động cụ thể của các phòng còn chưa được nhiều người biết đến (Vương Đức Chất và Lê Thị Tài, 2004) [2].

Xuất phát từ thực tế trên chúng tôi đã tiến hành nghiên cứu **“Tình hình mắc các bệnh thường gặp ở chó đến khám bệnh tại bệnh xá Thú y cộng đồng - trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên”**.

VẬT LIỆU, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Vật liệu

- Đàn chó đến khám tại Bệnh xá Thú y cộng

đồng – khoa Chăn nuôi Thú y, trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

- Các bệnh truyền nhiễm, ký sinh trùng, nội, ngoại sản khoa trên chó nuôi.

Nội dung nghiên cứu

* Tình hình mắc một số bệnh thường gặp ở chó nuôi đến khám tại bệnh xá Thú y – trường ĐH Nông Lâm Thái Nguyên

* Triệu chứng lâm sàng điển hình của một số bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng – trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp khám lâm sàng bệnh của chó

Đăng ký bệnh súc

Việc đăng ký bệnh súc, ghi chép bệnh sử (lập bệnh án) chi tiết, đáng tin cậy, một cách có phương pháp rất cần thiết đối với sự nuôi dưỡng, huấn luyện đúng đắn, sử dụng động vật hợp lý, cũng như việc khám-chữa bệnh. Bệnh án bao gồm 4 phần được giới thiệu dưới đây (theo Nguyễn Văn Thanh và cs, 2012) [5].

Những hiểu biết chung về con bệnh với những dẫn liệu đăng ký

- Tên chủ vật nuôi, địa chỉ, hình thức liên lạc khi cần,...

- Tên gọi hay số hiệu của chó, mèo; việc này giúp cho sự ghi nhớ, gọi tên, làm quen,... với con bệnh.

* Tel: 0868 039595, Email: thangcuba@gmail.com

- Giống vật nuôi, màu sắc của lông và đốm nếu có, tuổi, tính biệt,... nhằm ghi nhớ đặc điểm của bệnh súc, xác định hướng chẩn đoán,...

- Thể trọng của con bệnh: Giúp việc xác định liều lượng thuốc.

Tiền sử bệnh (anamnesis)

Tiền sử bệnh ghi chép về cuộc sống của động vật trước khi mắc bệnh (hiện tại). Những vấn đề cần phải làm rõ: Động vật được nuôi dưỡng trong điều kiện đã có lâu không. Thức ăn được cung cấp có nguồn gốc từ đâu và từ khi nào.

Kết quả nghiên cứu trạng thái lâm sàng

- Kiểm tra thân nhiệt, nhịp tim, tần số hô hấp.

- Chú ý đến tính ngon miệng, sự khát nước, cách lấy thức ăn nước uống.

- Tư thế khi đi đại, tiểu tiện; tính chất, khối lượng của phân và nước tiểu.

- Tình trạng vệ sinh, mùi,...

Kết luận (Sơ chẩn)

Sơ bộ kết luận hay kết quả hội chẩn.

Kiểm tra thân nhiệt

Xác định thân nhiệt của chó, mèo được tiến hành ở trực tràng với thời gian không ít hơn 10 phút; đối với những động vật cái có thể kiểm tra ở âm đạo.

Chú ý, nếu sử dụng nhiệt kế thủy ngân, cần vẩy nhiệt kế sao cho cột thủy ngân tụt xuống thấp hơn vạch có màu đỏ trong thanh chia độ, trước khi đưa vào trực tràng hay âm đạo.

Phương pháp xử lý số liệu

Số liệu thu được xử lý bằng phương pháp thống kê sinh học (Nguyễn Văn Thiện, 2008 [6]), trên phần mềm Excel 2010.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

Tỷ lệ nhiễm một số bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng – trường ĐH Nông Lâm Thái Nguyên

Bảng 1. Tỷ lệ nhiễm một số bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng

Nhóm bệnh	Tổng số chó đến khám	Tổng số chó mắc bệnh	Tỷ lệ (%)
Bệnh truyền nhiễm		58	22,57
Bệnh nội khoa		87	33,85
Bệnh ngoại khoa	257	53	20,62
Bệnh Sản khoa		21	8,17
Bệnh ký sinh trùng		38	14,79
Tổng		257	100

Kết quả ở bảng 1 cho thấy: Tỷ lệ chó mang đến khám tại Bệnh xá Thú y cộng đồng mắc các bệnh nội khoa là nhiều nhất chiếm tỷ lệ 33,85%; tiếp đến là mắc bệnh truyền nhiễm chiếm 22,57%; các bệnh ngoại khoa chiếm 20,62%, các bệnh ký sinh trùng chiếm 14,79%, các bệnh sản khoa chiếm ít nhất (8,17%).

Kết quả của chúng tôi cũng khá phù hợp với các nghiên cứu của Nguyễn Văn Thanh và cs. (2015) [2]: Chó nuôi tại Việt Nam hầu hết là được nuôi thả rông nên thường hay mắc các bệnh về đường tiêu hóa và hô hấp.

Tỷ lệ mắc bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng theo giống

Bảng 2. Tỷ lệ mắc một số bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng theo giống

Nhóm giống	Tổng số chó đến khám	Tổng số chó mắc bệnh	Tỷ lệ (%)
Chó nội		105	40,86
Chó ngoại	257	152	59,14
Tổng		257	100

Kết quả tại bảng 2 cho thấy: Tỷ lệ các giống chó nội mắc ít bệnh hơn so với các giống chó ngoại (40,86% so với 59,14%).

Theo chúng tôi tỷ lệ nhiễm bệnh cao ở nhóm chó ngoại là do những chó này phần lớn được mua từ nước ngoài về nên khả năng chống chọi cũng như thích nghi với thời tiết có nhiều biến đổi ở

địa phương thì dễ mắc bệnh hơn so với các giống chó nội

Tỷ lệ nhiễm bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng theo lứa tuổi

Bảng 3. Tỷ lệ nhiễm bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng theo lứa tuổi

Lứa tuổi chó	Tổng số chó đến khám	Tổng số chó mắc bệnh	Tỷ lệ (%)
Dưới 2 năm tuổi		143	55,64
2 – 5 năm tuổi		52	20,24
6 - 10 năm tuổi	257	62	24,12
Tổng		257	100

Kết quả tại bảng 3 cho thấy: Chó dưới 2 năm tuổi mắc bệnh cao nhất với tỷ lệ là 55,64%, tiếp đến là chó từ 6 – 10 năm tuổi chiếm 24,12%, cuối cùng là chó từ 2 -5 năm tuổi chiếm tỷ lệ 20,24 %.

Theo quan điểm của chúng tôi: Chó dưới 2 năm tuổi thường mắc các bệnh nhiều hơn ở các lứa tuổi khác là do ở lứa tuổi này hệ thống miễn dịch của cơ thể chó chưa phát triển đầy đủ nên dễ bị nhiễm các bệnh truyền nhiễm, các bệnh ký sinh trùng.

Tỷ lệ nhiễm bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng theo mùa vụ

Bảng 4. Tỷ lệ mắc bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng theo mùa vụ

Mùa trong năm	Tổng số chó đến khám	Tổng số chó mắc bệnh	Tỷ lệ (%)
Xuân		57	22,18
Hè		71	27,63
Thu	257	42	16,34
Đông		87	33,85
Tổng		257	100

Kết quả tại bảng 4 cho thấy: Số lượng chó mắc bệnh cao nhất vào mùa Đông với tỷ lệ 33,85%, tiếp đến là mùa Hè với tỷ lệ 27,63%, tỷ lệ chó nhiễm vào mùa Xuân là 22,18% và thấp nhất là mùa Thu, chiếm 16,34%.

Theo chúng tôi vào mùa Đông khi nhiệt độ hạ thấp cơ thể của chó không được bảo vệ, vì vậy thường mắc nhiều các bệnh đường hô hấp và đặc biệt là các bệnh truyền nhiễm. Kết quả của chúng tôi cũng phù hợp với nhận xét của tác giả Hồ Văn Nam (1997) [4], cho rằng mùa đông là mùa chó hay mắc các bệnh truyền nhiễm, đặc biệt là các bệnh về đường hô hấp.

Tỷ lệ mắc bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng theo tính biệt

Bảng 5. Tỷ lệ nhiễm bệnh thường gặp ở chó đến khám tại bệnh xá Thú y cộng đồng theo tính biệt

Tính biệt	Tổng số chó đến khám	Tổng số chó mắc bệnh	Tỷ lệ (%)
Chó đực		119	46,30
Chó cái	257	138	53,70
Tổng		257	100

Kết quả tại bảng 5 cho thấy: có 119/257 chó đực nuôi mang đến khám mắc các bệnh thường gặp chiếm 46,30%, còn chó cái chiếm tỷ lệ 53,70 % (138/257). Theo tác giả Nguyễn Bá Hiên và cs (2012) [3] nhận xét rằng tính biệt không ảnh hưởng tới tỷ lệ mắc các bệnh phổ biến ở chó nuôi.

KẾT LUẬN

Tỷ lệ chó nuôi mang đến khám tại Bệnh xá Thú y cộng đồng – Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên mắc bệnh nội khoa là nhiều nhất chiếm tỷ lệ 33,85%; tỷ lệ các giống chó nội mắc ít bệnh hơn so với các giống chó ngoại (40,86% so với 59,14%); chó dưới 2 năm tuổi nhiễm bệnh cao nhất với tỷ lệ là 55,64%, số lượng chó nhiễm bệnh cao nhất vào mùa Đông với tỷ lệ 33,85%, tính biệt không ảnh hưởng đến khả năng nhiễm bệnh ở chó.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Văn Biện (2001), *Bệnh chó, mèo*, Nxb Trẻ TP. Hồ Chí Minh.
2. Vương Đức Chất, Lê Thị Tài (2004), *Bệnh thường gặp ở chó mèo và cách phòng trị*, Nxb Nông nghiệp, Hà Nội.
3. Nguyễn Bá Hiên, Huỳnh Thị Mỹ Lê, Lê Văn Lĩnh, Đỗ Thị Ngọc Thúy, Đặng Hữu Anh (2012), *Bệnh truyền nhiễm thú y*, Nxb Nông nghiệp, Hà Nội.
4. Hồ Văn Nam (1997), *Bệnh nội khoa gia súc*, Nxb Nông nghiệp, Hà Nội.
5. Nguyễn Văn Thanh, Vũ Như Quán, Nguyễn Hoài Nam (2012), *Giáo trình Bệnh của chó mèo*, Nxb Nông nghiệp, Hà Nội.
6. Nguyễn Văn Thiện (2008), *Thống kê sinh vật học ứng dụng trong chăn nuôi*, Nxb Nông Nghiệp, Hà Nội.

SUMMARY

SITUATION ON THE PREVALENCE OF DOGS DIAGNOSTISED AT PUBLIC VETERINARY CLINIC – THAI NGUYEN UNIVERSITY OF AGRICULTURE AND FORESTRY

Tran Nhat Thang^{*}, Pham Dieu Thuy, Do Thi Lan Phuong
University of Agriculture and Forestry – TNU

Studying on common diseases in dogs examined at public veterinary clinic - Thai Nguyen University of Agriculture and Forestry, the results showed that: the prevalence of dogs examined at public veterinary Clinic infected internal diseases was highest, occupied 33.85%; followed by infectious diseases accounted for 22.57%; surgical disease and parasitic diseases were 20.62% and 14.79%, obstetric diseases accounted for at least 8.17%; the domestic dogs infected diseases lower than foreign dogs (40.86% versus 59.14%); dogs under 2 years old were the highest prevalence was 55.64%, the number of infected dogs in winter was highest prevalence in comparison with others was 33.85%, the sex did not affect to the prevalence of these diseases in dogs. Most dogs were cured when applying treatment regimens at public veterinary clinic.

Keywords: *Dogs, internal diseases, sex, age, regimen*

Ngày nhận bài:12/6/2017; Ngày phản biện:14/6/2017; Ngày duyệt đăng: 31/7/2017

^{*} *Tel: 0868 039595, Email: thangcuba@gmail.com*